מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות את הגזרה של פועל לפי אותיות השורש
- לתרגל את ארבע הגזרות: ל"ה, פ"י/ו, ע"ו/י, פ"נ
- להכיר יוצאי דופן כמו הפועל לקח

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – זיהוי הגזרה

1. א – ל"ה
2. א – פ"י/ו
3. א – ע"ו/י
4. א – פ"נ
5. א – יוצא דופן בגזרת פ"נ

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – לפעמים ה׳ מתחלפת ביו"ד, למשל בעתיד יבנה
2. נכון – האות האמצעית נעלמת, כמו במילה קם
3. נכון – למשל בפועל יפול הנו"ן נעלמת
4. נכון – יש פעלים כמו הושב שהם גם הופעל וגם גזרת נחים

חלק ג' – השלמת מילים

1. בנה
2. עו
3. נ
4. פי
5. להה
6. מוספית

חלק ד' – התאמת גזרה לדוגמה

- 1 – ג (בנה)
- 2 – ד (ישב)
- 3 – ב (קם)
- 4 – א (נפל)

חלק ה' – שיטת הבלש – סדר הפעולות

1. קראו את הפועל בעיון
2. מצאו את שלוש אותיות השורש
3. בדקו אם אחת האותיות היא נ, י, ו או ה
4. קבעו לאיזו גזרה שייך הפועל

חלק ו' – כתיבה קצרה

1. כי הוא מתנהג כמו גזרת פ"נ למרות שהאות הראשונה היא ל׳ ולא נ׳
2. למשל נפל ונתן, כי האות הראשונה בשורש היא נ׳ שנעלמת בנטיה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- ע"ו/י – האות האמצעית נעלמת
- כל פועל שמסתיים בה׳ בשורש, כמו בנה או קנה
- כי הוא מתנהג כמו גזרת פ"נ אף שמתחיל בל׳

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח את השיעור עם המשחק 'מאמן הבלש' לפני התרגול בדף
- כדאי לכתוב על הלוח את ארבע הגזרות עם דוגמה אחת לכל אחת
- לתלמידים עולים מומלץ להקריא את המשפטים בקול לפני המענה

דף תרגול: גזרות הנחים – שיטת הבלש

דף התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף הזה נלמד לזהות שורשים מיוחדים בפעלים. יש פעלים שבהם אות אחת בשורש משתנה או נעלמת. נלמד לזהות את הסוג שלהם.

📖 מילון קטן:

גזרה	סוג של פועל, לפי האותיות המיוחדות בשורש
שורש	שלוש האותיות העיקריות של המילה
בניין	הצורה הכללית של הפועל, למשל הפעיל או פיעל
מוספית	אות שמתווספת לשורש, כמו ת׳ או מ׳
ל"ה	גזרה שבה האות האחרונה בשורש היא ה׳
פ"י/ו	גזרה שבה האות הראשונה בשורש היא י׳ או ו׳
ע"ו/י	גזרה שבה האות האמצעית בשורש היא ו׳ או י׳
פ"נ	גזרה שבה האות הראשונה בשורש היא נ׳

1 חלק א׳ – זיהוי הגזרה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. לאיזו גזרה שייך הפועל בנה?

א) ל"ה ב) פ"י ג) ע"ו ד) פ"נ

2. לאיזו גזרה שייך הפועל ישב?

א) פ"י/ו ב) ל"ה ג) ע"ו ד) פ"נ

3. לאיזו גזרה שייך הפועל קם?

א) ע"ו/י ב) ל"ה ג) פ"נ ד) פ"י

4. לאיזו גזרה שייך הפועל נפל?

א) פ"נ ב) ל"ה ג) ע"ו ד) פ"י

5. מה מיוחד בפועל לקח?

א) יוצא דופן בגזרת פ"נ ב) גזרת ל"ה רגילה ג) גזרת ע"ו רגילה ד) גזרת פ"י רגילה

2 חלק ב׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בגזרת ל"ה האות האחרונה בשורש תמיד נשארת ה׳ בכל הזמנים.	☐	☐
2	בגזרת ע"ו/י רואים בדרך כלל רק שתי אותיות שורש בזמן עבר.	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
3	בגזרת פ"נ הנו"ן הראשונה נבלעת לעיתים קרובות באות הבאה.	☐	☐
4	אפשר למצוא גזרות נחים גם בבניין הופעל.	☐	☐

3 חלק ג׳ – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. השורש של הפועל "בנה" הוא _____

2. הפועל "קם" שייך לגזרת _____

3. האות הראשונה בשורש של הפועל "נפל" היא _____

4. הפועל "ישב" שייך לגזרת _____

5. פעלים שהאות האחרונה בשורשם היא ה׳ שייכים לגזרת _____

6. האות שמתווספת לשורש ונעזרת לבנות את הפועל נקראת _____

4 חלק ד׳ – התאמת גזרה לדוגמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. ל"ה	___	**א.** נפל
2. פ"י/ו	___	**ב.** קם
3. ע"ו/י	___	**ג.** בנה
4. פ"נ	___	**ד.** ישב

5 חלק ה׳ – שיטת הבלש – סדר הפעולות

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	מצאו את שלוש אותיות השורש
☐	קבעו לאיזו גזרה שייך הפועל
☐	קראו את הפועל בעיון
☐	בדקו אם אחת האותיות היא נ, י, ו או ה

6 חלק ו׳ – כתיבה קצרה

ענו בקצרה.

1. הסבירו במילים שלכם מדוע הפועל "לקח" נחשב יוצא דופן.

2. כתבו שני פעלים מגזרת פ"נ והסבירו איך זיהיתם אותם.

כרטיס יציאה

מהי גזרת הפועל "קם"?

תנו דוגמה לפועל מגזרת ל"ה.

למה הפועל "לקח" נחשב יוצא דופן?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀